

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

Кыргызстан Ислам Университети

КАРАЛДЫ
КИУнун окумуштуулар кеңеши
протокол № 2
“ 14 ” 10 2025

БЕКТЕМИН
КИУнун ректору
проф. А.И.Нарматов
“ 14 ” 10 2025

**ЭМГЕКТИ КОРГОО, ТЕХНИКАЛЫК КООПСУЗДУК ЖАНА
ЖАРАНДЫК КОРГОНУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБО**

Бишкек — 2025-ж.

1. Жалпы жоболор

1.1. Эмгекти коргоо, техникалык коопсуздук жана жарандык коргонуу боюнча коомдук башталыштагы чарба жана финансы боюнча проректоруна милдеттенет.

1.2. ЭКТКЖК университеттин бардык түзүмдөрүндө:

- эмгекти коргоону,
- айлана-чөйрөнү коргоону,
- коопсуз эмгек шарттарын камсыздоону уюштурат, координациялайт жана көзөмөлдөйт.

1.3. ЭКТКЖК өз ишинде төмөнкүлөрдү жетекчиликке алат:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясы;
- Кыргыз Республикасынын Эмгек кодекси;
- Өкмөттүн токтомдору;
- Билим берүү жана илим министрлигинин актылары;
- Эмгек коопсуздугу стандарттары;
- Курулуш нормалары (СНиП);
- Санитардык эрежелер (СанПиН);
- КИУнун Уставы;
- Жамааттык келишим;
- Университеттин ички актылары;
- ушул Жобо

2. ЭКТКЖКнын негизги милдеттери

2.1. Негизги милдеттер:

1. Университетте эмгекти коргоо мыйзамдарынын сакталышын көзөмөлдөө;
2. Техникалык коопсуздук жана жарандык коргонуу абалын оперативдүү көзөмөлдөө;
3. Өндүрүштүк жаракаттарды азайтуу боюнча профилактикалык иштер;
4. Коопсуздук комиссияларынын иштерине катышуу;
5. Коопсуздук боюнча иш-чараларды пландоо жана отчет жүргүзүү;
6. Коопсуздук маданиятын жайылтуу;
7. Кызматкерлерди жана студенттерди окутуу, инструктаж өткөрүү;
8. Алдын ала жана мезгилдүү медициналык кароолорду уюштуруу.

3. Функциялары

3.1. Функциялары

1. Кооптуу жана зыяндуу факторлорду аныктоо;
2. Кызыктарды иликтөөгө катышуу;
3. Жумуш орундарын аттестациялоого методикалык жардам берүү;
4. Эмгек шарттары жөнүндө маалымат берүү;
5. Имараттарды, жабдууларды текшерүү;

6. Жамааттык келишимди иштеп чыгууга катышуу;
7. Кырсыктардын алдын алуу программаларын түзүү;
8. Медициналык кароодон өтүүчү кызматтардын тизмесин түзүүгө жардам берүү;
9. Эмгекти коргоо боюнча нускамаларды иштеп чыгууга жардам берүү;
10. Киришүү инструктаж өткөрүү;
11. Бардык инструктаждардын өткөрүлүшүн уюштуруу;
12. Коопсуздук боюнча билим текшерүүнү уюштуруу;
13. Нормативдик документтерди макулдашуу;
14. Коргоочу түзүлүштөрдү жакшыртуу боюнча иштерге катышуу;
15. Илимий иштердин коопсуздугун баалоо;
16. Отчетторду даярдоо;
17. Кызматкерлердин арыздарын кароо;
18. Бардык бөлүмдөргө методикалык жардам көрсөтүү;
19. Окутуу материалдары менен камсыз кылуу;
20. Коопсуздук бурчтарын уюштурууга жардам берүү;
21. Жарандык коргонуу пландарын иштеп чыгуу;
22. Жарандык коргонуу боюнча окутуу жүргүзүү;
23. Жарандык коргонуу иш-чараларын уюштуруу;
24. Документ жүгүртүүнү жүргүзүү;
25. Эмгекти коргоо фондунун каражаттарын талдоо.

3.2. ЭКТКЖК көзөмөл жүргүзөт

- мыйзам талаптарынын аткарылышын;
- атайын кийим жана ЖЖК колдонулушун;
- кырсыктарды каттоо документтерин;
- мамлекеттик органдардын талаптарын;
- эмгекти коргоо нускамаларынын болушун;
- жумуш орундарын аттестациялоону;
- жабдууларды текшерүүнү;
- вентиляция системаларын;
- коргоочу каражаттарды;
- инструктаждарды өткөрүүнү;
- санитардык абалды;
- медициналык кароолорду;
- компенсациялардын берилишин;
- аялдар жана жашы жете электрдин эмгегин пайдаланууну;
- өрт коопсуздугун.

Эмгекти коргоонун жалпы талаптары

- 1.1. Жумушка кабыл алуу талаптары
- Жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринде профессордук-окутуучулук курам (мындан ары — ПOK) болуп төмөнкү адамдар иштей алат:

- жогорку кесиптик билими бар (диплом менен тастыкталган);
- кызматтык нускама менен таанышкан;
- төмөнкү даярдыктардан өткөн:
- ☑ киришүү инструктажы (жумушка кабыл алынганда);
- ☑ өрт коопсуздугу боюнча инструктаж;
- ☑ жумуш ордунда баштапкы инструктаж;
- ☑ 2ден 14 жумуш сменасына чейин стажировка;
- ☑ коопсуз иш ыкмалары боюнча окутуу жана билим текшерүү (иштин биринчи айында);
- ☑ электр коопсуздугу боюнча инструктаж (электр-техникалык эмес персонал үчүн I топ);
- ☑ нормативдик талаптарга ылайык электр коопсуздугу тобун алуу.

Ички тартип

ПОК милдеттүү:

- университеттин ички эмгек тартибин сактоого;
- эмгек жана эс алуу режимин сактоого;
- студенттерден да анын аткарылышын талап кылууга.

Тамеки тартууга атайын белгиленген жайларда гана уруксат берилет.

Кооптуу жана зыяндуу факторлор

ПОКко төмөнкү факторлор таасир этиши мүмкүн:

- психофизиологиялык чыңалуу;
- көңүлдүн жогорку концентрациясы;
- электр коркунучу;
- өрт коркунучу;
- үн байланышына жүк түшүү;
- узак статикалык жүк;
- аудиториядагы микроклиматтын бузулушу.

Окуу бөлмөсүндө студенттердин ден соолугуна зыян келтире турган заттар жана өсүмдүктөр болбошу керек.

Өрт коопсуздугу

ПОК милдеттүү:

- эвакуация жолдорун билүүгө;
- өрт өчүргүчтөрдүн жайгашкан жерин билүүгө;
- аларды колдоно билүүгө.

Тыюу салынат:

- өтмөктөрдү,
- өрт жабдууларын,
- запас чыгуу жолдорун тосууга.

Медициналык жардам

ПОК:

- медициналык аптечканын ордун билүүгө;
- биринчи жардам көрсөтө билүүгө милдеттүү.

Аптечка студенттер жетпеген жерде сакталат.

Кырсык болгон учурда

ПОК милдеттүү:

- травма жараткан факторду жоюу;
- биринчи жардам көрсөтүү;
- тез жардам чакыруу;
- авариянын жайылышын алдын алуу;
- кырсык болгон жерди сактоо;
- жетекчиге дароо билдирүү;
- студент жабыркаса — кафедра башчысына же деканга билдирүү.

Жеке гигиена

- жумуш ордун таза кармоо;
- тамакты атайын жайларда ичүү.

Милдеттүү нускамалар

ПОК төмөнкү нускамаларды билүүгө тийиш:

- биринчи жардам көрсөтүү;
- өрт коопсуздугу;
- электр коопсуздугу;
- ПЭВМ менен иштөө;
- массалык иш-чаралар;
- командировка;
- көчүрмө техника;
- лабораториялык жана талаа практикасы.

Ишти баштоонун алдындагы коопсуздук талаптары

ПОК милдеттүү:

- ЖЖК колдонуу;
- студенттердин жумуш орундарын текшерүү;
- эмеректердин коопсуз жайгашуусун кароо;
- розетка жана өчүргүчтөрдү текшерүү;
- жабдуулардын жарактуулугун кароо;
- студенттердин коргонуу каражаттарын колдонушун көзөмөлдөө;
- жаңы окуу жылында инструктаж өткөрүү;
- жабдууларды коопсуз пайдаланууну түшүндүрүү.

Кооптуу шарт болсо — сабак башталбайт.

Жетекчиликке дароо билдирилет.

Иш учурундагы коопсуздук талаптары

ПОК:

- сабак учурунда коопсуздукту көзөмөлдөйт;
- эксплуатацияга кабыл алынбаган жайда сабак өткөрбөйт;

- пландан тышкаркы иштерди уруксатсыз өткөрбөйт;
- лаборатория иштеринде жардамчы дайындалат;
- студенттерге ремонт иштерин жасатпайт;
- гигиенаны сактоону талап кылат.

Ооруп калган учурда:

- студентке биринчи жардам көрсөтөт;
- медкызматкер чакырат.

ПОК өзү ооруса — жетекчиликке билдирет.

Авариялык кырдаалдагы талаптар

Белгилер:

- күйгөн жыт,
- түтүн,
- газ жыты,
- кыйкырык ж.б.

ПОК:

- студенттердин коопсуздугун камсыз кылат;
- топту текшерет;
- жетекчиге билдирет;
- паниканы болтурбайт;
- эвакуацияны уюштурат;
- электр жабдууларын өчүрөт;
- эшик-терезени жабат;
- өрт коопсуздугу нускамасына ылайык аракет кылат;
- биринчи жардам көрсөтөт.

Иш бүткөндөн кийинки коопсуздук талаптары

ПОК милдеттүү:

- аудиторияны текшерүү;
- жумуш ордун иретке келтирүү;
- журналдарды жана материалдарды жыйноо;
- электр жабдууларын текшерүү;
- жарыкты өчүрүү;
- терезелерди жабуу;
- кол жуу;
- коопсуздук бузулуулар тууралуу жетекчиге билдирүү.

6. ЭКТКЖК укуктары жана милдеттери

6.1. Укуктары

Төмөнкүлөргө укуктуу:

- бардык жайларды текшерүүгө;
- милдеттүү аткарылуучу көрсөтмөлөрдү берүүгө;
- адистерди текшерүүгө тартууга;
- коопсуздук талаптарын бузгандарды жумуштан четтетүүнү талап кылууга;

- пландан тышкаркы иштерди уруксатсыз өткөрбөйт;
- лаборатория иштеринде жардамчы дайындалат;
- студенттерге ремонт иштерин жасатпайт;
- гигиенаны сактоону талап кылат.

Ооруп калган учурда:

- студентке биринчи жардам көрсөтөт;
- медкызматкер чакырат.

ПОК өзү ооруса — жетекчиликке билдирет.

Авариялык кырдаалдагы талаптар

Белгилер:

- күйгөн жыт,
- түтүн,
- газ жыты,
- кыйкырык ж.б.

ПОК:

- студенттердин коопсуздугун камсыз кылат;
- топту текшерет;
- жетекчиге билдирет;
- паниканы болтурбайт;
- эвакуацияны уюштурат;
- электр жабдууларын өчүрөт;
- эшик-терезени жабат;
- өрт коопсуздугу нускамасына ылайык аракет кылат;
- биринчи жардам көрсөтөт.

Иш бүткөндөн кийинки коопсуздук талаптары

ПОК милдеттүү:

- аудиторияны текшерүү;
- жумуш ордун иретке келтирүү;
- журналдарды жана материалдарды жыйноо;
- электр жабдууларын текшерүү;
- жарыкты өчүрүү;
- терезелерди жабуу;
- кол жуу;
- коопсуздук бузулуулар тууралуу жетекчиге билдирүү.

6. ЭКТКЖК укуктары жана милдеттери

6.1. Укуктары

Төмөнкүлөргө укуктуу:

- бардык жайларды текшерүүгө;
- милдеттүү аткарылуучу көрсөтмөлөрдү берүүгө;
- адистерди текшерүүгө тартууга;
- коопсуздук талаптарын бузгандарды жумуштан четтетүүнү талап кылууга;

- кооптуу иштерди токтотууга;
- жоопкерчиликке тартуу боюнча сунуш берүүгө;
- керектүү маалыматтарды талап кылууга.

6.2. Милдеттери

- мыйзам талаптарын сактоо;
- кызматкерлерге консультация берүү;
- коопсуз эмгек жана окуу шарттарын камсыздоо.

7. Өз ара аракеттенүү

7.1. Университеттин бардык бөлүмдөрү менен кызматташат.

7.2. Мамлекеттик көзөмөл органдары менен иш алып барат.

7.3. Курулуш жана подряд уюмдары менен коопсуздук боюнча иштешет.

8. Көзөмөл жүргүзөт:

- Ректор;
- мамлекеттик көзөмөл органдары;
- Жарандык коргонуу органдары.